

Jakelussa mainitut

**LAUSUNTOPYYNTÖ LUONNOKSESTA SISÄMINISTERIÖN
ASETUKSEKSI POLIISIN VOIMAKEINOISTA SEKÄ KULKUNEUVON
PYSÄYTTÄMISESTÄ**

Sisäministeriö pyytää kunnioittavasti lausuntoanne liitteenä olevasta luonnoksesta sisäministeriön asetukseksi poliisin voimakeinoista sekä kulkuneuvon pysäyttämisestä.

Vuoden 2014 alusta tuli voimaan uusi poliisilaki (872/2011). Samalla kumoutuivat poliisilain (493/1995) nojalla annetut asetukset. Lisäksi asetuksissa ollutta sääntelyä nostettiin lain tasolle.

Lausunto pyydetään toimittamaan viimeistään perjantaina 31.3.2014 osoitteella Sisäministeriö, PL 26, 00023 VALTIONEUVOSTO. Pyydämme toimittamaan lausunnon myös sähköisessä muodossa rtf-tiedostona osoitteella hare@intermin.fi ja marko.meriniemi@intermin.fi.

Lisätietoja antaa tarvittaessa sisäministeriön ylitarkastaja Marko Meriniemi, puh. 029 548 8561.

Hallitusneuvos

Katriina Laitinen

Ylitarkastaja

Marko Meriniemi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asiankäsittelyjärjestelmässä. Sisäministeriö SM 17.03.2014 klo 14.21. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

17.03.2014

Liitteet	Luonnos sisäministeriön asetukseksi poliisin voimakeinoista sekä kulkuneuvon pysäyttämisestä Perustelumuistio
Jakelu	Poliisihallitus Poliisiammattikorkeakoulu Poliisilaitokset
Tiedoksi	Sisäministeriön johto Sisäministeriön oikeusyksikkö Sisäministeriön poliisiosasto

Sisäministeriön asetus

poliisin voimakeinoista sekä kulkuneuvon pysäyttämisestä

Annettu Helsingissä päivänä kuuta 2014

Sisäministeriön päätöksen mukaisesti säädetään poliisilain (872/2011) 9 luvun 10 §:n 2 momentin nojalla:

1 luku

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään tarkemmin poliisilaissa (872/2011) tarkoitettujen voimakeinojen käytön määritelmistä, voimankäyttökoulutuksesta, voimankäytön harjoittelusta ja seurannasta, oikeudesta kantaa voimankäyttövälineitä, voimankäyttövälineiden säilyttämisestä, voimakeinojen käytön valvonnasta sekä kulkuneuvon pysäyttämisessä käytettävistä merkeistä ja menetelmistä.

Tämä asetus koskee poliisilain 1 luvun 12 §:ssä tarkoitettua poliisimiestä. Mitä 1 luvussa säädetään, koskee myös muuta poliisihallinnon palveluksessa olevaa virkamiestä, jonka haltuun on luovutettu voimankäyttöväline.

Poliisimiehen oikeudesta voimakeinojen käyttöön sekä hätävarjeluun, varautumisesta voimakeinojen käyttöön ja käytöstä varoittamisesta, ampuma-aseen käytöstä sekä sitomisesta säädetään poliisilain 2 luvun 17–20 §:ssä. Oikeudesta voimakeinojen käyttöön väkijoukon hajottamiseksi sekä niiden käytöstä turvatarkastuksessa säädetään poliisilain 2 luvun 9 §:ssä ja 3 luvun 4 §:ssä. Poliisin toimivaltuuksista pysäyttää ajoneuvo tai kulkuneuvo taikka määrätä se pysäytettäväksi säädetään tieliikennelaissa (267/1981) ja tieliikenneasetuksessa (182/1982), maastoliikennelaissa (1710/1995) sekä poliisilaissa.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) voimakeinojen käytöllä voimankäyttövälineen tai fyysisen voiman käyttämistä siten, että sillä pyritään vaikuttamaan tehtävän kohteena olevan henkilön käyttäytymiseen joko suoraan tai välillisesti, voimankäyttövälineen tai fyysisen voiman käyttämistä poliisilain 2 luvun 17 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla esteen poistamiseksi sekä tämän asetuksen 2 luvun 9–14 §:ssä säädettyjen menetelmien käyttöä kulkuneuvon ohjaamisessa ja pysäyttämisessä (pakko-pysäyttäminen);
- 2) voimankäyttövälineellä poliisista annetun valtioneuvoston asetuksen (1080/2013) 10 §:n 2 momentissa tarkoitettuja välineitä;
- 3) voimankäyttövälineen kantamisella sen hallussapitoa;
- 4) voimankäyttökoulutuksella voimankäyttövälineiden toiminnan, vaikutusten, käytön, niihin liittyvän taktiikan sekä fyysisen voimankäytön koulutusta;
- 5) tasokokeella testiä, jossa osoitetaan, että testattavalla on Poliisihallituksen määrittelemät tiedot ja taidot asianomaisen voimankäyttövälineen käyttöön;

6) kulkuneuvolla uhkaamisella pysäytettävän kulkuneuvon kiinteässä tuntumassa tapahtuvaa kulkuneuvolla seuraamista, tarkoituksena saada seurattavan kulkuneuvon kuljettaja luopumaan pakenemisesta;

7) piikkimatolla ajoradalle asetettavaa, piikeistä tai vastaavista kulkuneuvon renkaat rikkovista esineistä koostuvaa välinettä, jonka avulla pyritään pysäyttämään kulkuneuvo tai alentamaan sen nopeutta;

8) sululla kulkuneuvon ajoväylän kaventamista tai kulkusuunnan katkaisemista toisen kulkuneuvon avulla toimenpiteiden kohteena olevan kulkuneuvon nopeuden alentamiseksi tai sen ohjaamiseksi halutulle reitille;

9) edellä ajamisella kulkuneuvon etenemisen estämistä sen edessä ajamalla ja alentamalla ajonopeutta vähitellen;

10) kiilaamisella pakenemisen jatkumisen estämistä vaikuttamalla pysäytettävän kulkuneuvon ajolinjaan sivusuunnassa;

11) kiinnijamiseksi kulkuneuvon tavoittamista ja siihen liittyviä toimenpiteitä, joilla pyritään estämään pysäytettävän kulkuneuvon kulku;

12) esteellä kulkuneuvon reitille asetettua kulkuneuvoa taikka muuta esinettä tai rakennelmaa, jonka avulla pyritään estämään pysäytettävän kulkuneuvon kulku.

3 §

Voimankäyttökoulutus, harjoittelu ja seuranta

Poliisimiehen ja muun poliisihallinnon palveluksessa olevan virkamiehen on tunnettava kantamiensa voimankäyttövälineiden vaikutukset ja niiden käyttöön liittyvät säännökset sekä osattava käyttää niitä asianmukaisesti.

Voimankäytön perus- ja kouluttajakoulutuksesta vastaa Poliisiammattikorkeakoulu. Voimankäytön ylläpitokoulutuksesta ja harjoittelusta vastaa poliisiyksikkö. Harjoittelun ja koulutuksen käytännön toteuttamisesta vastaa poliisiyksikön päällikkö. Poliisiammattikorkeakoulun ja poliisiyksiköiden tulee antaa voimankäyttökoulutuksen yhteydessä kulkuneuvon pysäyttämiseen ja pakkopysäyttämiseen liittyvien asioiden koulutusta.

Poliisiyksikön on järjestettävä edellä 1 momentissa tarkoitetuille henkilöille ylläpitävää koulutusta ja harjoittelua poliisista annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:n 2 momentissa tarkoitettujen eri ampuma-asetyyppeiden ja muiden voimankäyttövälineiden käytössä vähintään kaksi kertaa vuodessa. Nämä henkilöt ovat velvollisia osallistumaan poliisiyksikön järjestämään koulutukseen ja harjoitteluun, joka luetaan työajaksi. Poliisista annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:n 2 momentissa tarkoitettujen eri ampuma-asetyyppeiden ja muiden voimakeinojen käyttöä koskeva tasokoe suoritetaan Poliisihallituksen erillisen määräyksen mukaisesti.

Poliisiyksikön on ylläpidettävä rekisteriä aseistuksesta, koulutuksesta ja harjoittelusta siten kuin Poliisihallitus siitä erikseen määrää.

Voimankäyttökoulutusta saa antaa vain poliisimies, joka voimankäyttökoulutuksesta annettujen määräysten mukaisesti on hyväksytty toimimaan voimankäyttökouluttajana.

4 §

Oikeus kantaa ja käyttää voimankäyttövälineitä

Poliisimiehellä ja muulla poliisihallinnon palveluksessa olevalla virkamiehellä on oikeus kantaa ja käyttää voimankäyttövälinettä vain, jos hän on saanut kyseisen voimankäyttövälineen käyttöön koulutuksen, osallistunut 3 §:ssä mainittuun ylläpitävään koulutukseen ja harjoitteluun sekä suorittanut voimankäyttövälineen tasokokeen.

Eläimen lopettamista varten poliisimies voi kantaa ja käyttää ampuma-asetta ilman ampu-ma-asetyypin käyttöoikeutta ja tasokoetta. Poliisimiehellä on tällöinkin oltava riittävä pereh-tyneisyys ampuma-aseen käyttöön ja eläinten lopettamiseen.

5 §

Voimankäyttövälineiden säilyttäminen

Voimankäyttövälineet on säilytettävä poliisin tiloissa. Perustellusta syystä niitä voidaan kui-tenkin säilyttää muuallakin. Voimankäyttövälineet on säilytettävä siten, etteivät ne joudu asiattomien haltuun tai muuten aiheuta vaaraa. Ampuma-aseiden ja patruunoiden säilyttämi-nessä on lisäksi noudatettava, mitä ampuma-aselain 105 §:ssä sekä 106 §:n 1 ja 4 momentissa säädetään.

Poliisiyksikön on järjestettävä voimankäyttövälineiden käsittelyä ja säilyttämistä varten riit-tävästi tarkoitukseen soveltuvia ja turvallisia tiloja.

6 §

Voimakeinojen käytön valvonta

Poliisihallitus seuraa poliisin voimakeinojen käyttöä ja ohjaa sekä kehittää niiden koulutus-ta. Voimankäyttövälineiden käytöstä on laadittava viipymättä selvitys esimiehelle Poliisihalli-tuksen erikseen antaman määräyksen mukaisesti. Selvitys on laadittava myös tarkoituksetto-masta ampuma-aseen laukeamisesta. Lisäksi selvitys on laadittava myös muusta voimakeino-jen käytöstä sekä poliisilain 2 luvun 17 §:n 2 momentissa tarkoitettusta hätävarjelusta, jos niis-tä on aiheutunut muuta kuin vähäiseksi katsottavaa vahinkoa omaisuudelle tai vähäistä vaka-vampia ruumiinvammoja.

Poliisiyksikön on toimitettava tässä pykälässä tarkoitetut selvitykset viipymättä Poliisiam-mattikorkeakoululle, jonka on tehtävä voimankäyttöselvityksistä yhteenveto Poliisihallituksel-le vähintään kerran vuodessa.

Tässä pykälässä tarkoitetut selvitykset ovat salassa pidettäviä viranomaisten toiminnan jul-kisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 5 kohdan nojalla. Poliisihallitus tai sen määräämä antaa yhteenvedoista tietoja julkisuuteen.

2 luku

7 §

Kulkuneuvon pysäyttämisessä näytettävät merkit

Kulkuneuvoa pysäytettäessä poliisimiehen antamien merkkien ja määräysten tulee olla sel-västi havaittavia, ymmärrettäviä ja yksiselitteisiä.

Pysäytysmerkki on mahdollisuuksien mukaan annettava kyseiselle kulkuvälineelle säädety-lä tavalla. Pysäytysmerkki tai -määräys voidaan antaa myös suullisesti, käsimerkein, valomer-kein tai muutoin yleisesti tunnistettavin merkein. Merkki tulee antaa siten, että toimenpiteiden kohteena olevan kulkuneuvon kuljettajalla on mahdollisuus tunnistaa merkin antaja poliisi-mieheksi.

8 §

Voimakeinojen käyttäminen kulkuneuvon pysäyttämisessä

Kulkuneuvon pysäyttämässä käytettäviin voimakeinoin turvautumisessa on otettava huomioon liikenneolosuhteet, pysäytystoimenpiteiden kohteena olevan kulkuneuvon kuljettajan ajotapa, pysäytettävän kulkuneuvon laatu, paino ja nopeus sekä muut pysäyttämiseen vaikuttavat seikat. Erityistä huomiota on kiinnitettävä sivullisten turvallisuuteen. Pysäytysmerkin tai -määräyksen laiminlyönnin kulkuneuvon seuraamisessa on jatkuvasti tehtävä tilanteen kokonaisarviointia ja poliisin toimenpiteiden mitoituksen harkintaa.

Ennen toimenpiteisiin ryhtymistä on pysäytettävä kulkuneuvo pyrittävä ohjaamaan turvalliselle pysäytyspaikalle sekä alentamaan sen nopeutta. Pakkopysäytystoimenpiteestä on mahdollisuuksien mukaan ilmoitettava ennakkoon kaikille tehtävään osallistuville.

Poliisiyksiköissä on varauduttava pakkopysäytystilanteisiin ennakkosuunnitelmilla, joissa huomioidaan muun muassa poliisiyksiköiden välinen yhteistoiminta, pakkopysäytykseen soveltuvien paikkojen kartoitus ja valinta sekä sovellettavat toimintamallit.

Pakkopysäyttämässä saadaan käyttää 9-14 §:ssä mainittuja voimakeinoja. Ampuma-aseen käyttämisessä kulkuneuvon pysäyttämässä on noudatettava, mitä poliisilain 2 luvun 19 §:ssä säädetään ampuma-aseen käytöstä.

9 §

Menetelmät tie- tai maastoliikenteeseen käytettävän kulkuneuvon pysäyttämässä

Tie- tai maastoliikenteeseen käytettävän kulkuneuvon pysäyttämässä voidaan käyttää edellä ajamista, estettä, kiilaamista, kiinniajamista, kulkuneuvolla uhkaamista, piikkimattoja ja sulkuja.

10 §

Edellä ajaminen

Tie- tai maastoliikenteeseen käytettävän kulkuneuvon edellä ajaen tapahtuvasta pysäytysyrityksestä on luovuttava, jos näyttää ilmeiseltä, että pysäytettävä ajaa tarkoituksellisesti poliisin kulkuneuvon kiinni. Pysäytysyrityksestä on luovuttava myös, jos pysäytettävä lähtee ohittamaan poliisin kulkuneuvoa paikassa, jossa näkyvyys on riittämätön, tiellä on kohtaavaa liikennettä taikka jossa ohittamisesta aiheutuu muuta vaaraa.

11 §

Este

Tie- tai maastoliikenteeseen käytettävä kulkuneuvoa esteen avulla pysäytettäessä estettä ei saa käyttää siten, että siitä voi aiheutua erityistä vaaraa.

12 §

Kiilaaminen ja kiinniajaminen

Käytettäessä kiilaamista tie- tai maastoliikenteeseen käytettävän kulkuneuvon pysäyttämiseen on kiilaamisen kohteena olevalle annettava riittävä mahdollisuus kulkuneuvonsa pysäyttämiseen.

Kiilaamista ei saa käyttää suurilla nopeuksilla liikuttaessa. Kulkuneuvojen toisiinsa kosketamista on pyrittävä välttämään. Erityisesti on vältettävä pysäytettävän kulkuneuvon esteeseen kiilaamista.

Kiinniajamista voidaan käyttää tilanteissa, joissa ajonopeudet ovat suhteellisen alhaiset.

13 §

Piikkimatto

Piikkimattoa käytetään tie- tai maastoliikenteeseen käytettävän kulkuneuvon pysäyttämiseen esteen tai sulun avulla kavennetulla ajoradan osalla.

Piikkimatto on pyrittävä tekemään mahdollisimman havaittavaksi. Muu liikenne on mahdollisuuksien mukaan pysäytettävä riittävän etäälle piikkimatosta tai ohjattava kiertotielle.

14 §

Menetelmät vesikulkuneuvon pysäyttämisessä

Vesiliikennelaissa (493/1996) tarkoitetun vesikulkuneuvon pysäyttämisessä voidaan käyttää kulkuneuvolla uhkaamista, kiinniajamista, estettä ja sulkua.

15 §

Raidekulkuneuvon ja ilma-aluksen pysäyttäminen

Raidekulkuneuvoa pysäytettäessä poliisimiehen tulee tarvittaessa ottaa yhteyttä liikenteenohjauskeskukseen ja neuvotella erikseen mahdollisista käytettävissä olevista pysäytyskeinoista.

Oikeudesta puuttua ilma-aluksen kulkuun välitöntä puuttumista edellyttävissä tapauksissa säädetään ilmailulain (1194/2009) 172 §:ssä. Puolustusvoimien poliisille antamasta virkaavusta säädetään puolustusvoimien virka-avusta poliisille annetussa laissa (781/1980).

16 §

Tarkemmat määräykset ja ohjeet

Poliisihallitus antaa tarvittaessa tarkempia tämän asetuksen täytäntöönpanoa koskevia poliisihallinnon sisäisiä määräyksiä.

17 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä kuuta 2014.

Helsingissä päivänä kuuta 2014

Sisäministeri

SISÄMINISTERIÖN ASETUS POLIISIN VOIMAKEINOISTA SEKÄ KULKUNEUVON PYSÄYTTÄMISESTÄ

Yleistä

Sisäasiainministeriö on poliisilain (493/1995) 54 §:n 3 momentin nojalla antanut asetuksen poliisin voimakeinojen käyttämisestä (979/2004). Asetuksessa säädetään muun muassa voimakeinojen käytön määritelmistä, voimakeinojen käyttöön varautumisesta ja siitä varoittamisesta, voimakeinojen valinnasta ja käytöstä, voimankäyttökoulutuksesta, oikeudesta kantaa ja käyttää voimankäyttövälineitä, voimankäyttövälineiden säilyttämisestä ja voimakeinojen käytön valvonnasta. Sisäasiainministeriö on saman poliisilain säännöksen nojalla erikseen antanut asetuksen kulkuneuvon pysäyttämistä (1087/2001), jossa säädetään muun muassa kulkuneuvon pysäyttämisessä käytettävistä merkeistä ja menetelmistä. Vuoden 1995 poliisilaki kumoutui uudella poliisilalla (872/2011), joka tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014. Vanhan poliisilain kumoamisen myötä kumoutuivat sen nojalla annetut alemmantasoiset säädökset ja määräykset.

Uuden poliisilain 9 luvun 10 §:n 2 momentin 6 kohdan mukaan sisäasiainministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin voimakeinojen käytön määritelmistä, voimankäyttökoulutuksesta, voimankäytön harjoittelusta ja seurannasta, oikeudesta kantaa voimankäyttövälineitä, voimankäyttövälineiden säilyttämisestä sekä voimakeinojen käytön valvonnasta. Momentin 4 kohdan mukaan sisäasiainministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin kulkuneuvon pysäyttämisessä käytettävistä merkeistä ja menetelmistä. Ehdotus sisäministeriön asetukseksi poliisin voimakeinoista sekä kulkuneuvon pysäyttämisestä koostuu mainittuja asioita koskevista säännöksistä siten, että ne kootaan yhteen asetukseen. Poliisilain 9 luvun 10 §:n 2 momentin 6 kohdan nojalla säädettävät asiat olisivat asetuksen 1 luvussa. Kulkuneuvon pysäyttämiseen liittyvät säännökset muodostaisivat asetuksen 2 luvun.

Asetusehdotuksen säännökset ovat pääosin samoja kuin vastaavat säännökset poliisin voimakeinojen käyttämisestä sekä kulkuneuvon pysäyttämisestä annetuissa sisäasiainministeriön asetuksissa. Poliisilain uudistamisen yhteydessä poliisin voimakeinojen käyttämisestä annetun asetuksen säännökset siirrettiin lain tasolle. Uuden poliisilain voimaantulon myötä voimakeinojen käyttöä koskevat perussäännökset, mukaan lukien varautumista ja käytöstä varoittamista, ampuma-aseen käyttöä sekä sitomista koskevat säännökset siirtyvät poliisilakiin (2 luvun 17–20 §). Voimakeinojen valinnasta ja käytöstä säädettiin poliisin voimakeinojen käyttämisestä annetun asetuksen 4 §:ssä. Pykälän 2 momentissa säädettiin muun muassa, että voimakeinojen valinnassa ja käytössä on otettava huomioon voimakeinojen käytön todennäköiset vaikutukset ja seuraukset niiden kohteena olevaan henkilöön ja erityisesti sivullisten turvallisuuteen. Vaikutusten ja seurausten arvioinnin on oltava jatkuvaa. Poliisilain 2 luvun 17 §:än 1 momentin perusteluissa (224/2010 vp) mainitut näkökohdat todetaan poliisin voimakeinojen käytön perussäännöksen tulkintaohjeiksi. Näistä asioista ei siten enää ole tarpeen säätää asetuksella.

Poliisilain 2 luvun 17 §:n 2 momentin mukaan Poliisimiehellä on virantoimituksessa 1 momentin mukaisen voimakeinojen käytön oikeuden lisäksi oikeus hätävarjeluun siten kuin rikoslain 4 luvun 4 §:ssä säädetään. Poliisilain säännöksen mukaan poliisimies toimii tällaisessa hätävarjelussa virkavastuulla. Arvioitaessa hätävarjeluun puolustettavuutta on otettava huomioon poliisimiehelle koulutuksensa ja kokemuksensa perusteella asetettavat vaatimukset. Ehdotettavassa asetuksessa on huomioitu poliisilain uudistamisen yhteydessä voimakeinojen käyttöä koskeviin säännöksiin tehdyt muutokset sekä aiempien asetusten säännösten yhdistämisen edellyttämät muutokset. Muun muassa voimakeinojen käytön määritelmää ja voimakeinojen käytön valvontaa koskevia asetuksen säännöksiä on ollut tarpeen päivittää. Asetuksesta myös jätettäisiin pois useita nykyisin tarpeettomaksi katsottavia säännöksiä.

Voimakeinojen käyttötarkoitusta ja voimakeinojen puolustettavuutta koskeviin perussäännöksiin ei uudessa poliisilaisa tehty muutoksia. Uuden poliisilain 2 luvun 17 §:n 1 momentti, joka on poliisin voimakeinojen käytön perussäännös, vastaa sisällöltään vuoden 1995 poliisilain 27 §:n 1 ja 2 momentin sääntelyä. Myöskään voimankäyttökoulutusta, voimankäyttövälineiden kantamista tai voimankäyttövälineiden säilyttämistä koskeviin asetustasoisin säännöksiin ei ole katsottu tarpeelliseksi tehdä olennaisia muutoksia. Asetusehdotuksessa ei myöskään esitetä otettavaksi käyttöön uusia kulkuneuvon pysäyttämisessä käytettäviä menetelmiä.

Yksityiskohtaiset perustelut

1 luku.

1 §. Soveltamisala

Asetuksen 1 §:n 1 momentti toimisi johdantona asetuksen sisältöön. Momentti on tarpeen, sillä asetuksen säännökset koskevat useita eri asiakokonaisuuksia.

Pykälän 2 momentissa todettaisiin ne virkamiehet, joihin asetusta sovellettaisiin. Asetus koskisi ensinnäkin poliisilain 1 luvun 12 §:ssä tarkoitettua poliisimiestä. Kyseisen säännöksen mukaan poliisimiehiä ovat valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävät päällystään, alipäällystään ja miehistöön kuuluvat virkamiehet. Lisäksi asetuksen 1 luvun säännökset koskisivat myös muuta poliisihallinnon palveluksessa olevaa virkamiestä, jonka haltuun on luovutettu voimankäyttöväline. Poliisin voimakeinojen käyttämisestä annettu sisäasiainministeriön asetus sisälsi vastaavansisältöisen säännöksen (1 §:n 1 momentti). Haltuun luovuttamisella tarkoitettaisiin voimankäyttövälineen antamista virkamiehen kannettavaksi. Voimankäyttöväline sekä sen kantaminen määritellään asetusehdotuksen 2 §:ssä. Asetusehdotuksen 1 §:n 2 momentti tarkoittaisi sitä, että esimerkiksi asetusehdotuksen voimankäyttövälineiden kantamisen edellytyksiä, voimankäyttövälineen säilyttämistä sekä voimakeinojen käytön valvontaa koskevia säännöksiä sovellettaisiin myös muihin poliisin palveluksessa oleviin virkamiehiin kuin poliisimiehiin. Esimerkiksi poliisin palveluksessa olevan virkamiehen oikeudesta käyttää voimakeinoja turvatarkastuksessa säädetään poliisilain 3 luvun 4 §:ssä. Poliisilain 3 luvun 1 §:n mukaan turvatarkastuksen voi suorittaa poliisimies taikka muu poliisin hyväksymä tähän tehtävään koulutettu henkilö (turvatarkastaja).

Pykälän 3 momentissa olisi informatiivinen viittaus muun muassa poliisilain 2 luvun 17–20 §:ään. Viittaus on tarpeen erityisesti siitä syystä, että keskeiset voimakeinojen

käyttöä koskevat perussäännökset siirtyvät asetustasolta poliisilakiin. Uuden poliisilain voimaantullessa kumoutunut sisäasiainministeriön asetus kulkuneuvon pysäyttämisestä sisälsi säännöksiä muun muassa ampuma-aseen käyttämisestä. Voimakeinojen käyttöä koskevan poliisilain 2 luvun 17 §:n perusteluissa (HE 224/2010 vp) todetaan, että myös kulkuneuvon pysäyttämisessä noudatetaan poliisilain 2 luvun 17–20 §:n säännöksiä.

2 §. Määritelmät

Pykälän 1 kohdassa määriteltäisiin voimakeinojen käyttö. Poliisin voimakeinojen käyttämisestä annetun sisäasiainministeriön asetuksen 2 §:n 1 kohdan mukaan voimakeinojen käytöllä tarkoitettiin voimankäyttövälineen tai fyysisen voiman käyttämistä siten, että sillä pyritään vaikuttamaan tehtävän kohteena olevan henkilön käyttäytymiseen joko suoraan tai välillisesti. Säännöksen perusteluissa viitattiin poliisiasetuksen (1112/1995) 18 §:n 2 momentissa määriteltyihin poliisikäyttöön hyväksytyihin voimankäyttövälineisiin.

Ehdotettavan asetuksen voimakeinojen käyttöä koskevaan määritelmään on johdonmukaisuuden vuoksi tarpeen lisätä esteen poistamisessa käytettävät menetelmät. Esteen poistamisen tarkoituksessa käytetyissä voimakeinoissa voi aiheutua esimerkiksi vahinkoa, joka edellyttää asetusehdotuksen 6 §:ssä tarkoitetun selvityksen tekemistä. Asia mainittiin jo voimakeinojen käyttämisestä annetun asetuksen perusteluissa. Poliisilain 2 luvun 17 §:n 1 momentissa voimakeinojen käyttötarkoituksena mainitaan muun muassa esteen poistaminen. Esteen poistamisessa voi olla tarpeen käyttää muita kuin viralliseksi poliisin voimankäyttövälineeksi hyväksyttyjä voimankäytön apuvälineitä. Tästä syystä ehdotettavassa säännöksessä mainittu fyysisen voiman käyttö tarkoittaisi ruumiinvoimien käytön lisäksi myös muiden kuin poliisin virallisten voimankäyttövälineiden käyttöä esteen poistamisen tarkoituksessa.

Voimakeinojen käyttöä koskevaan määritelmään on tarpeen lisätä myös kulkuneuvon ohjaamisessa (takaa-ajon hallinta) ja pysäyttämisessä käytettävien menetelmien käyttö. Kulkuneuvon pysäyttämisestä annetussa sisäasiainministeriön asetuksessa kulkuneuvon pysäyttämisessä käytettävistä voimakeinoista käytettiin nimitystä pakko-pysäyttäminen. Termi on poliisitoiminnassa vakiintunut. Tästä syystä käsitettä pakkopysäyttäminen käytettäisiin myös ehdotettavassa asetuksessa. Myös pakkopysäyttämisessä voi aiheutua vahinkoa tai vammoja, jotka edellyttävät asetusehdotuksen 6 §:ssä tarkoitetun selvityksen tekemistä.

Pykälän 2 kohdan mukaan voimankäyttövälineellä tarkoitettaisiin poliisista annetun valtioneuvoston asetuksen (1080/2013) 10 §:n 2 momentissa tarkoitettuja välineitä. Vastaava säännös sisältyi poliisin voimakeinojen käyttämisestä annetun asetuksen 2 §:n 2 kohtaan.

Pykälän 3 kohdassa määriteltäisiin voimankäyttövälineen kantaminen aiempaa asetusta vastaavalla tavalla. Kantaminen tarkoittaisi voimankäyttövälineen hallussa pitämistä. Voimankäyttövälinettä kantaisi henkilö, jonka hallussa ja hallinnassa olisi voimankäyttöväline. Siten myös voimankäyttövälineen käyttäminen sisältyisi kantamisen määritelmään. Kantamisella ei kuitenkaan tarkoitettaisi esimerkiksi voimankäyttövälineiden kuljettamista huoltoon tai niiden käsittelyä voimankäyttövälineen kantamisoikeuden edellyttämän koulutuksen ja harjoittelun aikana. Määritelmä poik-

keaa ampuma-aselaissa (1/1998) käytetystä määritelmästä siitä syystä, että asetuksessa kantamisella tarkoitetaan minkä tahansa poliisikäyttöön hyväksytyn voimankäyttövälineen kantamista.

Pykälän 4 kohdassa määriteltäisiin aiemman asetuksen tapaan voimankäyttökoulutus. Määrittelyn tarkoituksena on varmistaa, että Poliisiammattikorkeakoulussa ja poliisiyksiköissä voimankäyttökoulutuksen ja sen sisällön suunnittelussa huomioidaan kaikki asetuksessa määritellyt osa-alueet. Uuden poliisilain 2 luvun 17 §:n 2 momentissa säädetään poliisimiehen oikeudesta hätävarjeluun virantoimituksessa. Säännöksen perusteluissa (HE 224/2010 vp) todetaan, että käytännön tilanteissa hankalaksi ovat osoittautuneet erityisesti tilanteet, joissa poliisin voimankäyttöperuste ja rikosoikeudellinen hätävarjelu-oikeus ovat limittyneet niin, että on vaikea osoittaa, kummasta tarkkaan ottaen on kyse. Esitöissä todetaan myös, että rajanveto viranomais-toimivaltuuksiin liittyvien tehtävien toteuttamisoikeuden ja jokaiselle kuuluvan puolustautumisoikeuden välillä on vaikeasti täsmennettävä, eikä rajanveto- ja tulkinta-ongelmia voida täysin poistaa lainsäädännöllisillä ratkaisuilla. Poliisiammattikorkeakoulussa fyysisen voiman käyttämisen koulutukseen kuuluu voimakeinojen käytön koulutuksen lisäksi koulututusta puolustustilanteissa selviytymiseen. Hätävarjelutilanteille ominaiset yllätyksellisyys ja olosuhteiden satunnaisuus asettavat rajoitteita mahdollisuuteen kouluttaa erilaisissa hätävarjelutilanteissa toimimiseen. Asetuksessa voimankäyttökoulutuksen määritelmää on joka tapauksessa tarpeen päivittää vastaamaan koulutuksen sisältöä siten, että ilmaisun "fyysisten voimakeinojen käyttö" sijasta uudessa asetuksessa käytetään ilmaisua "fyysinen voimankäyttö". Määritelmä fyysinen voimankäyttö tarkoittaisi sekä poliisilain 2 luvun 17 §:n 1 momentissa tarkoitettujen voimakeinojen käyttöön että saman poliisilain pykälän 2 momentissa tarkoitettuun puolustukseen liittyvää koulutusta.

Pykälän 5 kohdassa määriteltäisiin tasokoe. Säännös vastaisi poliisin voimakeinojen käytöstä annetun asetuksen 2 §:n 6 kohtaa. Tasokokeella tarkoitettaisiin testiä, jossa osoitetaan, että testattavalla on voimankäyttövälineen käytön edellyttämät tiedot ja taidot. Tasokokeen sisältö olisi voimankäyttövälinekohtaisesti Poliisihallituksen määrittämä.

Pykälän 6–10 kohdissa määriteltäisiin kulkuneuvon pysäyttämisen käytettävät menetelmät. Kulkuneuvon pysäyttämisen käytettävät voimakeinot olisivat samoja kuin kulkuneuvon pysäyttämisen annetussa asetuksessa säädetty voimakeinot. Menetelmät olisivat siten kulkuneuvolla uhkaaminen, piikkimatto, sulku, edellä ajaminen, kiilaaminen, kiinniajaminen ja este.

Määritelmiä koskevassa 2 §:ssä ei enää määriteltäisi ampuma-aseen käyttöä ja ampuma-aseella uhkaamista. Ampuma-aseen käytöstä säädetään uuden poliisilain 2 luvun 19 §:ssä. Säännöksen perusteluissa todetaan myös ampuma-aseella uhkaamisen määritelmä, eikä siitä tästä syystä ole tarpeen enää säätää asetuksentasoisesti.

3 §. Voimankäyttökoulutus, harjoittelu ja seuranta

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin voimankäyttökoulutuksen keskeisestä tarkoituksesta poliisin voimakeinojen käyttämisestä annetun asetuksen 5 §:ää vastaavasti. Kaikkia poliisityön ja voimakeinojen käytön riskejä ei voida poistaa huolellisella suunnittelulla ja koulutuksella. Voimakeinojen käyttöön nimenomaisesti sovel-

tuvilla välineillä ja niiden käytön edellytysten ja vaikutusten koulutuksella on kuitenkin keskeinen merkitys niin poliisitoimenpiteiden kohteena olevien henkilöiden, poliisimiesten kuin ulkopuolistenkin oikeusturvalle. Kontrolloitu voimakeinojen käyttö edellyttää, että virkamies tuntee käytössään olevien voimankäyttövälineiden yleiset ominaisuudet ja ennustettavissa olevat vaikutukset sekä osaa käsitellä niitä asianmukaisesti.

Pykälän 2 momentissa todettaisiin poliisin voimakeinojen käytöstä annettua asetusta vastaavasti, että voimankäytön perus- ja kouluttajakoulutuksesta vastaisi Poliisiammattikorkeakoulu. Voimankäytön ylläpitokoulutuksesta ja harjoittelusta vastaisi poliisiyksikkö. Harjoittelun ja koulutuksen käytännön toteuttamisesta vastaisi poliisiyksikön päällikkö. Kulkuneuvon pysäyttämisestä annetun sisäasiainministeriön asetuksen 23 §:n mukaan Poliisioppilaitoksen ja poliisiyksiköiden tulee antaa voimankäyttökoulutuksen yhteydessä kulkuneuvon pysäyttämiseen ja pakkopysäyttämiseen liittyvien asioiden koulutusta. Maininta siirrettäisiin ehdotettavaan asetuksen 3 §:n 2 momenttiin. Mainitun 23 §:n mukaan koulutuksessa on erityisesti painotettava voimakeinojen oikeaa mitoittamista, taktisia menetelmiä, ampuma- ja kaasuaaseen käyttömahdollisuuksia sekä käytännön harjoittelua. Säännöksen mainintaa voidaan pitää tarpeettomana. On selvää, että poliisilain 1 luvun 3 §:n ja 2 luvun 17 §:n edellyttämää toimenpiteiden puolustettavuuden arviointia, 1 luvun edellyttämää vähimmän haitan periaatetta sekä 9 §:ssä säädettyä mahdollisuutta luopua toimenpiteistä, samoin kuin muita poliisitoiminnan yleisten periaatteita tulee painottaa kaikessa voimankäyttökoulutuksessa.

Pykälän 3 momentti vastaisi poliisin voimakeinojen käyttämisestä annetun asetuksen 5 §:n 3 momenttia. Poliisiyksikön olisi järjestettävä 1 momentissa tarkoitetuille henkilöille ylläpitävää koulutusta ja harjoittelua poliisista annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:n 2 momentissa tarkoitettujen eri ampuma-aseyppien käytössä vähintään kaksi kertaa vuodessa. Koulutusta ja harjoittelua olisi järjestettävä niihin ampuma-aseyppisiin, joita poliisimies tai muu poliisihallinnon palveluksessa oleva virkamies kantaa. Selvyyden vuoksi momentissa todettaisiin aiempaa asetusta vastaavasti myös virkamiehen velvollisuus osallistua tällaiseen koulutukseen sekä se, että kyseinen harjoittelu on työaikaan kuuluvaa. Poliisista annetun valtioneuvoston asetuksen (1080/2013) 1 §:n 2 momentin mukaan poliisimiehiä ovat myös siviilihenkilöstön osallistumisesta kriisinhallintaan annetun lain perusteella poliisitehtäviin nimittetyt poliisimiehet. Ylläpitävää koulutusta olisi järjestettävä myös tällaisille poliisimiehille heidän kantamiensa voimankäyttövälineiden osalta joko poliisiyksikössä tai mahdollisuuksien mukaan 3 §:n 5 momentin mukaisesti voimankäyttökouluttajaksi hyväksytyn poliisimiehen antamana kohdemaassa.

Voimankäytön kenttäkouluttajajärjestelmä perustettiin vuonna 1997. Sen tehtävänä on ylläpitää poliisimiesten ammatillista osaamista sekä kehittää sitä taktiikan ja voimakeinojen käytön alueella. Poliisiammattikorkeakoulu vastaa kenttäkouluttajajärjestelmän ylläpitämisestä ja voimankäyttökoulutuksen koordinoinnista. Kenttäkouluttajajärjestelmää ylläpidetään vuosittain järjestettävillä kouluttajakursseilla, joilla varmistetaan, että eri yksiköissä on riittävä määrä kouluttajia. Kouluttajien ammattitaitoa ylläpidetään tiedottamisella, yhteydenpidolla, kouluttajamateriaalin jakamisella ja määrääjain toistuvien kouluttajatutkintojen päivityksillä. Poliisimiehen sekä 1 momentissa mainitun muun virkamiehen tulisi 3 momentin mukaan osallistua vuosittain

tain vähintään kahteen voimankäyttökouluttajan antamaan koulutukseen kantamiensa voimankäyttövälineiden osalta sekä määräajoin suoritettava hyväksytysti tasokoe.

Myös velvollisuudesta tasokokeen suorittamisesta koskien muiden voimakeinojen käyttöä säädettäisiin pykälän 3 momentissa aiempaa asetusta vastaavasti. Ampuma-aseen sekä muiden voimankäyttövälineiden käytön koulutuksen kehittämisessä sekä sääntelyssä on tehty järjestelmällistä ja pitkäjänteistä työtä jo yli kolmenkymmenen vuoden ajan. Pitkän kehityksen tuloksena esimerkiksi poliisin aseenkäyttö on hyvällä tasolla, eikä koulutus- ja harjoitteluvaatimuksiin tästä syystä ehdoteta muutoksia.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin poliisiyksiköiden velvollisuudesta ylläpitää rekisteriä aseistuksesta, koulutuksesta ja harjoittelusta aiemman poliisin voimakeinoista annetun asetuksen 5 §:n 4 momenttia vastaavasti. Myös oikeudesta toimia voimankäyttökouluttajana säädettäisiin asetusehdotuksen 3 §:n 5 momentissa samansisältöisesti kuin aiemman asetuksen 5 §:n 5 momentissa.

4 §. Oikeus kantaa ja käyttää voimankäyttövälineitä

Pykälän 1 momentti vastaisi poliisin voimakeinojen käytöstä annetun asetuksen 6 §:n 1 momenttia. Poliisimies tai poliisihallinnon palveluksessa oleva muu virkamies voisi siten jatkossakin kantaa voimankäyttövälinettä vain, jos hän on saanut kyseisen voimankäyttövälineen käyttöön koulutuksen, osallistunut 3 §:ssä mainittuun ylläpitävään koulutukseen ja harjoitteluun sekä suorittanut voimankäyttövälineen tasokokeen hyväksytysti. Tällä pyritään varmistamaan se, että voimakeinojen käyttö on mahdollisimman turvallista ja kontrolloitua. Vaikka voimankäyttövälineen käyttämisen voidaan edellä 2 §:n 3 momentin perusteluissa todetusti katsoa sisältyvän voimankäyttövälineen hallussapitoon, selvyiden vuoksi säännöksessä mainittaisiin, että edellä mainitut edellytykset koskevat myös voimankäyttövälineen käyttämistä. Virkamiehen tulee kieltäytyä virkatehtävän suorittamiseksi sellaisen voimankäyttövälineen vastaanottamisesta, johon hänellä ei ole koulutusta ja johon hän ei ole suorittanut tasokoetta. Edellä 2 §:n 3 kohdan perusteluissa todetusti kantamisella ei tarkoitettaisi esimerkiksi voimankäyttövälineiden kuljettamista huoltoon. Valtion omistamien ampuma-aseiden, aseiden osien ja patruunoiden hallussapidosta henkilön tehtävien hoitamisen perusteella säädetään ampuma-aselain (1/1998) 17 §:n 2 momentissa.

Pykälän 2 momentin mukaan 1 momentin edellytykset eivät koskisi ampuma-aseen kantamista ja käyttämistä eläimen lopettamista varten. Säännöksen sisältö vastaisi poliisin voimakeinojen käytöstä annetun asetuksen 6 §:n 2 momenttia. Poikkeus koskisi ampuma-aseen kantamista ja käyttämistä yksittäisellä eläimeen liittyvällä poliisin tehtävällä. Ampuma-aseen kantaminen ja käyttäminen edellyttäisi tällaisessakin tilanteessa riittävää perehtyneisyyttä ampuma-aseen käyttöön ja eläinten lopettamiseen. Perehtyneisyydellä tarkoitettaisiin esimerkiksi kokemusta metsästystoiminnasta kyseessä olevalla asetyypillä. Uuden poliisilain eläimen kiinniottamista ja lopettamista koskeva 2 luvun 16 § eroaa vuoden 1995 poliisilain 25 §:stä siten, että eläimen lopettaminen mainitaan vasta viimesijaisena keinona. Säännöksen perustelujen (HE 224/2010 vp) mukaan lisäyksen tarkoituksena on korostaa vaihtoehtoisten keinojen riittävää kartoittamista tapauskohtaiset olosuhteet huomioon ottaen.

5 §. Voimankäyttövälineiden säilyttäminen

Pykälä vastaisi kokonaisuudessaan poliisin voimakeinojen käyttämisestä annetun asetuksen 7 §:ä. Lähtökohtaisesti voimankäyttövälineitä olisi säilytettävä poliisin tiloissa. Perustellusta syystä voimankäyttövälineitä voitaisiin säilyttää muuallakin. Esimerkiksi haja-asutusalueella työskentelevällä poliisimiehellä voi olla tarve virkatehtävälle lähtemisen vuoksi tilapäisesti säilyttää voimankäyttövälineitä kotonaan. Kaikkia voimankäyttövälineitä tulee säilyttää siten, että niiden joutuminen asiattomien haltuun on estetty sekä siten, että ne eivät muuten aiheuta vaaraa. Ampuma-aseita ja patruunoita on lisäksi säilytettävä ampuma-aselaissa säädetyllä tavalla. Poliisiyksikön päällikkö voi antaa aseiden säilyttämisestä tarkempia yksikkökohtaisia määräyksiä. Poliisiyksiköiden on myös järjestettävä voimankäyttövälineiden huoltamista ja säilyttämistä varten riittävästi tarkoitukseen soveltuvia ja turvallisia tiloja.

6 §. Voimakeinojen käytön valvonta

Pykälässä säädettäisiin voimakeinojen käytöstä laadittavista selvityksistä. Säännös vastaisi sisällöltään pääasiallisesti poliisin voimakeinojen käyttämisestä annetun asetuksen 8 §:ä. Voimakeinojen käytön ohjaus ja kehittäminen voimakeinojen käytön haittojen vähentämiseksi edellyttää muun muassa, että käytettävissä on ajantasaista tietoa eri välineiden toiminnasta. Tästä syystä selvitykset on ehdottoman tärkeässä asemassa, vaikka selvityksen tekemisen velvollisuudessa voidaankin nähdä ongelmakohtia esimerkiksi voimakeinoja käyttäneen virkamiehen oikeusaseman kannalta joissakin mahdollisissa tilanteissa.

Pykälän 2 momentin mukaan voimankäyttövälineiden käytöstä sekä tarkoituksettomasta ampuma-aseen laukeamisesta olisi aina viipymättä tehtävä Poliisihallituksen määräyksen mukainen selvitys esimiehelle. Selvitys olisi laadittava myös muusta voimakeinojen käytöstä, jos siitä on aiheutunut muuta kuin vähäiseksi katsottavaa vahinkoa omaisuudelle tai vähäistä vakavampia ruumiinvammoja. Vahingolla tarkoitettaisiin vähäistä vakavampia vammoja henkilölle ja muuta kuin vähäiseksi katsottavaa taloudellista vahinkoa, joka voi aiheutunut esimerkiksi esteen poistamisen yhteydessä. Edellä mainitut määriteltäisiin tarkemmin Poliisihallituksen ohjeistuksessa.

Lisäyksenä säännöksen 2 momentissa mainittaisiin, että selvitys on laadittava myös poliisilain 2 luvun 17 §:n 2 momentissa tarkoitetusta hätävarjelusta momentissa mainittujen kriteerien täytyessä. Uuden poliisilain 2 luvun 17 §:n 2 momentin mukaan poliisimiehellä on virantoimituksessa 1 momentin mukaisen voimakeinojen käytön oikeuden) lisäksi oikeus hätävarjeluun siten kuin rikoslain 4 luvun 4 §:ssä säädetään. Poliisilain säännöksen mukaan poliisimies toimii tällaisessa hätävarjelussa virkavastuulla. Arvioitaessa hätävarjeluun puolustettavuutta on otettava huomioon poliisimiehelle koulutuksensa ja kokemuksensa perusteella asetettavat vaatimukset. Hätävarjelua koskeva momentti lisättiin poliisilain voimakeinojen käyttöä koskevaan pykälään sen uudistamisen yhteydessä. Säännöksen perusteluissa (HE 224/2010 vp sekä HE 44/2002 vp) on todettu muun ohessa, että rajanveto viranomastoimivaltuuksiin liittyvien tehtävien toteuttamisoikeuden ja jokaiselle kuuluvan puolustautumisoikeuden välillä on vaikeasti täsmennettävä. Lakiin tehdyn lisäyksen johdosta myös ehdotettavaan asetukseen on tarpeen tehdä maininta siitä, että myös hätävarjelua koskevassa rikoslain säännöksessä tarkoitettu puolustusteosta on laadittava voimakeinojen käyttöä vastaava selvitys. Valvonnan piiriin kuuluisi siten myös sellainen poliisin virantoimitukseen liittyvä voimankäyttö, joka sisältyy muuhun oikeuteen kuin voimakeinojen käyttöoikeuteen virkatehtävän suorittamiseksi.

Ensisijaisesti selvityksen laatisi voimakeinoja tilanteessa käyttänyt poliisimies. Jos tämä olisi estynyt tai kieltäytyisi selvityksen tekemisestä, selvityksen laatisi lähin esimies, esimerkiksi kenttäjohtaja. Pykälän 2 momentin mukaan selvitys olisi viipymättä toimitettava Poliisiammattikorkeakoululle, joka tekee vuosittain yhteenvedon voimakeinojen käytöstä Poliisihallitukselle.

Poliisin voimakeinojen käyttöön liittyvien taktisten ja teknisten tietojen antamisen on katsottava vaarantavan muun muassa yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämistä sekä rikosten ehkäisemistä. Tästä syystä pykälän 3 momentin mukaan selvitykset olisivat poliisin taktisia ja teknisiä menetelmiä koskevia tietoja sisältävinä asiakirjoina salassa pidettäviä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 5 kohdan nojalla. Selvityksistä tehtävistä yhteenvedoista tietoja antaisi julkisuuteen Poliisihallitus tai Poliisihallituksen määräämä.

2 luku.

Kulkuneuvon pysäyttämistä koskevat säännökset

Asetuksen 2 luvussa säädettäisiin poliisilain 9 luvun 10 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla kulkuneuvon pysäyttämisessä käytettävistä merkeistä ja menetelmistä. Asetusehdotuksen 1 §:n 2 momentin mukaan säännökset koskisivat ainoastaan poliisimiehiä.

Kulkuneuvon pysäyttämisestä annettu sisäasiainministeriön asetus (1087/2001) sisälsi monia sellaisia säännöksiä, joiden sisältämät poliisimiestä koskevat velvollisuudet ovat suoraan laista johtuvia. Poliisilain 1 luvussa säädetyt poliisitoiminnan yleiset periaatteet edellyttävät muun muassa, että poliisin tulee toimia asiallisesti ja sovinnollisuutta edistäen ja poliisin toimenpiteiden on oltava perusteltuja suhteessa tehtävän tärkeyteen ja kiireellisyyteen sekä tilanteen kokonaisarviointiin vaikuttaviin seikkoihin. Vähimmän haitan periaate ja tarpeellisuusvaatimus edellyttävät, että kenenkään oikeuksiin ei puututa enempää kuin on tarpeen. Poliisilain 2 luvun 17 §:n 1 momentin voimankäytösäännöksessä mainitaan voimakeinojen käytön kriteerinä nimenomaisesti tarpeellisuus. Voimakeinoja tulee käyttää vasta jos muut keinot, erityisesti kehotukset ja käskyt, eivät tehoa.

Edellä mainituista syistä on selvää, että tavanomaisessa ajoneuvon pysäytystilanteessa poliisimiehen on esimerkiksi vältettävä korostettuja toimintatapoja, eikä poliisimies saa toiminnallaan aiheuttaa tarpeetonta vaaraa. Myöskään velvollisuudesta tilanteen vaatiessa toistaa pysäytysmerkki ei ole tarpeellista erikseen säätää asetuksella. Selvää on myös, että jos esimerkiksi tieliikenteessä ajoneuvon seuraamisessa joudutaan poikkeamaan yleisistä tieliikennesäännöistä, poliisimiehen on noudatettava tieliikennelain (297/1981) sekä tieliikenneasetuksen (182/1982) poikkeussäännöksiä sekä hälytysajoa koskevaa ohjeistusta.

Kaikessa poliisitoiminnassa on huomioitava tehtävän kohteena olevien henkilöiden sekä sivullisten turvallisuus, samoin kuin poliisimiesten oma työturvallisuus. Kulkuneuvon pysäyttämiseen on kaikissa tilanteissa varauduttava tehtävän ja olosuhteiden edellyttämällä tavalla. Tavanomaisessa kulkuneuvon pysäytystilanteessa on esimerkiksi muusta liikenteestä johtuen kiinnitettävä huomiota pysäytyspaikan ja hetken valintaan. Varautumistoimia ovat myös normaaliin poliisitoimintaan kuuluvat tehtävän

kohteen tunnistamiseen liittyvät toimenpiteet, esimerkiksi aiemmassa asetuksessa mainittu ajoneuvokyselyn tekeminen tietojärjestelmistä. Tavanomaiseen poliisitoimintaan kuuluu myös tehtävään liittyvien riskien ja resurssitarpeen arviointi, johon liittyy esimerkiksi työturvallisuudesta huolehtiminen kulkuneuvojen pysähtymisen jälkeisissä toimenpiteissä. Näihin seikkoihin kiinnitetään huomiota poliisin koulutuksessa sekä harjoittelussa.

Kulkuneuvon pysäyttämisestä annettu asetus sisälsi myös useita kulkuneuvon pysäyttämiseen liittyvään poliisin taktiseen toimintaan liittyviä säännöksiä, joiden mukaista menettelyä voidaan pitää normaalina toimintana erilaisissa monipartiotehtävissä. Kulkuneuvon pysäyttämiseen liittyvää toimintaa voidaan taktiikan ja tehtävien johtamisen osalta tarvittaessa ohjata Poliisihallituksen ohjeistuksella ja määräyksillä poliisin hallinnosta annetun lain nojalla. Asetusehdotuksen 2 luku sisältäisi huomattavasti vähemmän säännöksiä kuin kulkuneuvon pysäyttämisestä annettu aiempi asetus.

7 §. Kulkuneuvon pysäyttämisessä näytettävät merkit

Pykälän 1 momentin mukaan kulkuneuvoa pysäytettäessä poliisimiehen antamien merkkien ja määräysten tulisi olla selvästi havaittavia, ymmärrettäviä ja yksiselitteisiä. Pykälän 2 momentin mukaan poliisimiehen tulisi pyrkiä antamaan pysäytysmerkki kyseiselle kulkuvälineelle säädetyllä tavalla. Pysäytysmerkki tai -määräys voitaisiin antaa myös suullisesti, käsimerkein, valomerkein tai muutoin yleisesti tunnistettavin merkein. Esimerkiksi poliisin pysäytysmerkeistä tieliikenteessä säädetään erikseen tieliikenneasetuksessa. Käytännössä pysäytysmerkin antaminen nimenomaisesti säädetyllä tavalla ei kaikissa tilanteissa ole mahdollista, vaikka esimerkiksi tieliikenneasetuksessa säädetyt liikenteen valvojan antamat merkit kattavat suurimman osan asetusehdotuksen säännöksessä mainituista merkinantotavoista. Tästä syystä on tärkeää, että pysäytysmerkin tai määräyksen tarkoitus ja kohde on merkin antotavasta riippumatta selkeä. Merkin tai määräyksen selkeys edellyttää myös sitä, että toimenpiteiden kohteena olevan kulkuneuvon kuljettajalla on mahdollisuus tunnistaa merkin antaja poliisimieheksi. Tunnistamisen mahdollisuus varmistetaan esimerkiksi käyttämällä poliisin tunnuksilla varustettua kulkuneuvoa pysäytystilanteessa, virkavaatetuksen käytöllä tai tieliikenneasetuksessa säädettyjen pienoiskoossa olevien liikennemerkkien käytöllä.

8 §. Voimakeinojen käyttäminen kulkuneuvon pysäyttämisessä

Kuten aiemman kulkuneuvon pysäyttämisestä annetun sisäasiainministeriön asetuksen 4 §:ssä mainittiin, kulkuneuvon pysäyttämisessä voidaan joutua turvautumaan voimakeinoin. Poliisilain 2 luvun 17 §:n 1 momentissa säädetyt voimakeinojen käytön edellytykset ja voimakeinojen käytössä huomioon otettava näkökohdat ja rajoitukset, mukaan lukien voimakeinojen käyttöä rajoittavat periaatteet, koskevat myös voimakeinojen käyttöä kulkuneuvon pysäyttämisessä. Erityisesti kulkuneuvon pysäyttämisessä tilanteen kokonaisarvioinnissa huomioitavat seikat mainittaisiin edelleen asetuksen voimakeinojen käyttöä kulkuneuvon pysäyttämisessä koskevassa yleissäännöksessä. Poliisin tavoitteena pakkopysäytystilanteessa on toimenpiteiden kohteena olevan kulkuneuvon mahdollisimman turvallinen ja viivytyksetön pysäyt-

tämien. Pakkopysäyttämisessä olisi erityisesti otettava huomioon ensinnäkin liikenneolosuhteet. Näihin kuuluisivat esimerkiksi liikenneympäristö, liikenteen vilkkaus sekä sää- ja valaistusolosuhteet. Myös toimenpiteiden kohteena olevan kulkuneuvon kuljettajan ajotapa olisi huomioitava voimakeinojen käytössä. Aiemman kulkuneuvon pysäyttämisestä annetun asetuksen 12 §:n 2 momentin mukaan pakkopysäyttämisessä oli otettava huomioon muun muassa kuljettajan todennäköinen tila. Pysäyttämistilanteessa kulkuneuvon kuljettajan tila on useimmiten pääteltävissä lähinnä ajotavasta, joten säännöksen sanamuodon muutosta pidetään tältä osin tarpeellisenä. Säännöksessä on edelleen tarpeen mainita voimakeinojen käytössä huomioitavina tekijöinä kulkuneuvon laatu, paino ja nopeus, koska nämä tekijät liittyvät olennaisesti voimakeinojen käytön ennakoitavissa oleviin vaikutuksiin. Poliisilain 2 luvun 17 §:n 1 momentti edellyttää poliisin voimakeinojen käytössä kaikkien tilanteen kokonaisarvosteluun vaikuttavien seikkojen huomioimista. Ehdotettavan asetussäännöksen mukaan myös muut pysäyttämiseen mahdollisesti vaikuttavat seikat olisi huomioitava voimakeinojen käyttöön turvautumisessa. Aiempi asetussäännös sisälsi vastaavan maininnan.

Pykälän 1 momentin mukaan erityistä huomiota olisi kiinnitettävä sivullisten turvallisuuteen. Lisäksi pysäytysmerkin tai määräyksen laiminlyöneen kulkuneuvon seuraamisessa olisi jatkuvasti tehtävä tilanteen kokonaisarviointia ja poliisin toimenpiteiden mitoituksen harkintaa. Poliisin toimenpide on suhteellisuusperiaatetta koskevan poliisilain 1 luvun 3 §:n mukaan laillinen ainoastaan edellytyksin, että se on olosuhteisiin nähden puolustettava. Puolustettavuuden ja tarpeellisuuden kriteerit mainitaan erikseen myös voimakeinojen käyttöä koskevassa poliisilain 2 luvun 17 §:n 1 momentissa. Momentin mukaan voimakeinojen käytön puolustettavuus arvioidaan tilanteen kokonaisarviointina. Poliisilain 1 luvun 9 §:n 1 momentin mukaan poliisilla on oikeus luopua toimenpiteestä, jos sen loppuun suorittaminen voisi johtaa kohtuuttomaan lopputulokseen tavoiteltavaan päämäärään nähden. Näistä syistä asetuksessa ei enää erikseen säädettäisi moottoripyörän ja mopon pysäyttämisessä käytettävistä menetelmistä. On selvää, että näiden kulkuneuvojen erityispiirteet on huomioitava muun muassa asetuksen 8 §:ssä mainittujen kriteerien johdosta voimakeinojen käyttöä ja sovellettavaa menetelmää harkittaessa.

Aiemman kulkuneuvon pysäyttämisestä annetun asetuksen 12 §:n mukaan pakkopysäyttämisessä oli erityisesti kiinnitettävä huomiota sivullisten turvallisuuteen. Asiaa on edelleen tarpeen korostaa asetuksessa. Poliisilain 2 luvun 17 §:n 1 momentin perusteluissa (HE 224/2010 vp) säännöksen tulkintaohjeina on pidettävä, että voimakeinojen valinnassa ja käytössä on otettava huomioon voimakeinojen käytön todennäköiset vaikutukset ja seuraukset niiden kohteena olevaan henkilöön ja erityisesti sivullisten turvallisuuteen. Vaikutusten ja seurausten arvioinnin on oltava jatkuvaa. Erityisesti takaa-ajotilanteet ovat niiden luonteen vuoksi riskialttiita toimenpiteiden kohteena olevassa kulkuneuvossa olevien henkilöiden turvallisuuden, poliisimiesten työturvallisuuden sekä sivullisten turvallisuuden näkökulmasta. Liikkuvassa tilanteessa muun muassa sivullisille aiheutuvien riskien ennakointi ja arviointi voi olla vaikeaa.

Edellä mainituista syistä myös tilanteen kokonaisarvioinnin sekä poliisin toimenpiteiden mitoituksen harkintaa on tarpeen erikseen korostaa kulkuneuvon pysäyttämisessä käytettäviä voimakeinoja koskevassa yleissäännöksessä. Asia huomioitiin monin paikoin myös aiemmassa kulkuneuvon pysäyttämisestä annetussa asetuksessa.

Kuitenkin esimerkiksi asetuksen 6 §:n maininta siitä, että pysäytettävää ei tule pitää vaarallisena, ellei siihen ole perusteltuja syitä, on poliisitoiminnan yleisten periaatteiden johdosta selvä lähtökohta asetusehdotuksen 8 §:n 1 momentissa tarkoitetun kokonaisarvioinnin ja toimenpiteiden mitoituksen harkinnan tekemisessä, johon luonnollisesti sisältyy myös poliisilain mahdollistamaan toimenpiteistä luopumiseen liittyvä harkinta. Aiemman asetuksen 8 §:n 2 momentin mukaan tilanteen kokonaisarvioinnin perusteella tuli myös harkita tehtävän siirtämistä tutkintapainotteiseksi, minkä on katsottava nimenomaan tarkoittavan toimenpiteestä luopumisen harkintaa takaa-ajotilanteessa. Kokonaisarviointiin vaikuttavat luonnollisesti säännöksessä mainittujen seikkojen lisäksi esimerkiksi kulkuneuvon pakenemisen syy sekä poliisin pysäytystoimenpiteillä tavoiteltavan lopputuloksen arviointi sekä näiden suhde toimenpiteisiin sisältyviin ennakoitavissa oleviin riskeihin. Koska arviointi voi tilanteiden nopean kehittymisen vuoksi usein olla vaikeaa, on muiden toimintavaihtoehtojen huomioon ottaminen korostetun tärkeää.

Pykälän 2 momentin mukaan pysäytettävä kulkuneuvo olisi ennen toimenpiteisiin ryhtymistä pyrittävä ohjaamaan turvalliselle pysäytyspaikalle sekä alentamaan sen nopeutta. Aiemman asetuksen 8 ja 12 § sisälsivät vastaavat säännökset. Mahdollisuuksien ohjata pysäytettävä kulkuneuvo turvalliselle pysäytyspaikalle vaikuttavat keskeisesti esimerkiksi lähtötilanteen liikenneolosuhteet sekä kulkuneuvon pysäyttämisen tarpeen kiireellisyyden arviointiin vaikuttavat seikat. Koska kysymys on joka tapauksessa kulkuneuvon pysäyttämisessä käytettävien voimakeinojen mahdollisimman turvallisen käytön kannalta olennaisista seikoista, katsotaan niiden korostaminen asetussäännöksessä edelleen tarpeelliseksi. Kulkuneuvon pysäyttämisestä annetun asetuksen 15 §:n 1 momentissa säädettiin, että poliisikulkuneuvossa on pakkopysäytystilanteessa käytettävä hälytyslaitteita. Velvollisuutta voidaan pitää selvänä jo esimerkiksi ehdotettavan asetuksen 8 §:n 1 momentin mukaisen sivullisten turvallisuuden huomioimisen vaatimuksen johdosta, joten erillistä hälytyslaitteiden käyttöä koskevaa säännöstä ei enää katsota tarpeelliseksi.

Sekä tehtävään osallistuvien virkamiesten että muun liikenteen turvallisuuden kannalta on tärkeää, että kulkuneuvon pysäyttämiseen liittyvään tehtävään osallistuvat ovat ennalta tietoisia käytettävistä pakkopysäytystoimenpiteistä. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että pakkopysäytystoimenpiteestä on mahdollisuuksien mukaan ilmoitettava ennakkoon kaikille toimintaan osallistuville. Ilmoittamisvelvollisuus korostuisi erityisesti silloin, kun käytettäisiin piikkimattoja tai estettä. Mahdollisuuksien mukaan ilmoittamisella tarkoitettaisiin sitä, että jos eteen tulee kiiretilanne, joka edellyttää pakkopysäytystoimenpiteen käyttämistä nopeasti, niin tällöin ei olosuhteet huomioon ottaen ole välttämättä mahdollista tehdä säännöksessä tarkoitettua ilmoitusta. Sääntely vastaisi pääosin edellisen asetuksen 10 §:n 2 momenttia.

Hallitun voimakeinojen käytön kannalta merkittävä seikka ovat myös pakkopysäytystilanteiden varalta tehtävät ennakosuunnitelmat, joista säädettiin aiemman asetuksen 11 §:ssä. Poliisiyksiköiden velvollisuudesta varautua ennalta pakkopysäytystilanteisiin säädettäisiin ehdotettavan asetuksen 8 §:n 3 momentissa.

Pykälän 4 momentin mukaan pakkopysäyttämisessä saataisiin käyttää 9–14 §:ssä säädettyjä voimakeinoja. Aiemman kulkuneuvon pysäyttämisestä annetun asetuksen 21 §:ssä säädettiin ampuma-aseen käyttämisestä kulkuneuvon pysäyttämisessä. Todetusti poliisilain 2 luvun 19 §:n perustelujen (HE 224/2010 vp) mukaan myös kul-

kuneuvon pysäyttämässä noudatettaisiin poliisilain 2 luvun 17—20 §:n säännöksiä. Tästä syystä pykälän 4 momentti sisältäisi informatiivisen viittaussäännöksen poliisilain ampuma-aseen käyttöä koskevaan säännökseen. Poliisilain 2 luvun 17 §:n perusteluissa tulkintaohjeina mainitaan muun muassa sivullisten turvallisuuden erityinen huomioiminen. Tästä syystä tarpeettomana voidaan pitää myös aiemman kulkuneuvon pysäyttämisestä annetun asetuksen 21 §:n erillistä mainintaa siitä, että jos kulkuneuvossa on useampi kuin yksi henkilö, ampuma-aseen käytön edellytykset on otettava huomioon kaikkien kulkuneuvossa olevien henkilöiden osalta.

9 §. Menetelmät tie- tai maastoliikenteeseen käytettävän kulkuneuvon pysäyttämässä

Pykälän mukaan tie- tai maastoliikenteeseen käytettävän kulkuneuvon pysäyttämässä voitaisiin käyttää edellä ajamista, estettä, kiilaamista, kiinniajamista, kulkuneuvolla uhkaamista, piikkimattoja ja sulkua. Kyseiset voimakeinot sisältyivät aiemman kulkuneuvon pysäyttämisestä annetun sisäasiainministeriön asetukseen säännöksiin.

Toisin kuin kulkuneuvon pysäyttämistä annetussa aiemmassa sisäasiainministeriön asetuksessa, ehdotettavassa asetuksessa ei enää erikseen säädettäisi maastokulkuneuvon ja mopon pakkopysäyttämässä käytettävistä menetelmistä. Tämän sijasta asetuksessa säädettäisiin menetelmistä tieliikennelaisissa (267/1981) tai maastoliikennelaisissa (267/1981) tarkoitettuun tie- tai maastoliikenteeseen käytettävän kulkuneuvon pysäyttämässä. Sääntely vastaisi tältä osin rajavartiolaitoksen menetelmistä kulkuneuvon pysäyttämässä ja voimakeinojen käyttämisessä annettua sisäasiainministeriön asetusta (656/2005). Ehdotettavan asetuksen 8 §:n mukaan kulkuneuvon pysäyttämässä käytettäviin voimakeinoin turvautumisessa olisi otettava huomioon muun muassa pysäytettävän kulkuneuvon laatu, paino ja nopeus sekä muut pysäyttämiseen vaikuttavat seikat. Siten pysäytettävän kulkuneuvon ominaisuudet on otettava pysäytyksessä käytettävän menetelmän valinnassa huomioon jo kyseisen säännöksen mukaan. Erillistä säännöstä esimerkiksi maastoajoneuvon pysäyttämiseen käytettävistä menetelmistä ei enää katsota tarpeelliseksi.

10 §. Edellä ajaminen

Edellä ajaminen olisi 2 §:n määritelmän mukaan pysäytettävän kulkuneuvon etenemisen estämistä sen edessä ajamalla ja alentamalla ajonopeutta vähitellen. Asetuksen 10 §:ssä säädettäisiin olosuhteista, joissa edellä ajaen tapahtuvasta pysäytysyrityksestä olisi luovuttava. Säännöksessä mainittaisiin kulkuneuvon pysäyttämistä annetun asetuksen 18 §:ä vastaavasti, että toimenpiteestä olisi luovuttava, jos näyttää ilmeiseltä, että pysäytettävä ajaa tarkoituksellisesti kiinni poliisin kulkuneuvon. Samoin pysäytysyrityksestä olisi luovuttava, jos pysäytettävä lähtisi ohittamaan poliisin kulkuneuvoa paikassa, jossa näkyvyys on riittämätön, tiellä on kohtaavaa liikennettä tai ohittamisesta aiheutuu muuta vaaraa. Muuna vaarana kyseeseen voisivat tulla esimerkiksi liikenneolosuhteista johtuvat vaaratekijät. Säännöksen tarkoituksena olisi korostaa pysäytysmenetelmään liittyvien riskien välttämistä. Kulkuneuvon pysäyttämistä annettu asetus sisältää vastaavan säännöksen (18 §).

11 §. Este

Asetuksen 2 §:n määritelmän mukaan esteellä tarkoitettaisiin kulkuneuvon reitille asetettua kulkuneuvoa taikka muuta esinettä tai rakennelmaa, jonka avulla pyritään estämään pysäytettävän kulkuneuvon kulku. Asetuksen 11 §:n mukaan kulkuneuvoa esteen avulla pysäytettäessä estettä ei saisi käyttää siten, että siitä voi aiheutua erityistä vaaraa. Säännös tarkoittaisi ensinnäkin, että esteenä ei saisi käyttää sellaista esinettä, kulkuneuvoa tai rakennelmaa, josta voisi törmäyksen yhteydessä aiheutua erityistä vaaraa. Toiseksi säännös tarkoittaisi, että estettä ei saisi käyttää siten, että se ei olisi törmäyksen välttämiseksi riittävän aikaisin havaittavissa. Säännös ei siten estäisi esimerkiksi koko ajoväylän katkaisevan esteen käyttöä, jos este olisi riittävän ajoissa havaittavissa.

Kulkuneuvon pysäyttämisestä annetun asetuksen 16 §:n 2 momentin mukaan kulkuneuvoa voidaan käyttää esteenä muodostamalla sen avulla suoja kohteen, esimerkiksi saattueajoneuvon, ja sitä kulkuneuvolla uhkaavan väliin. Säännöksen on katsottava sisältyvän esteen 2 §:n mainittuun määritelmään, joten erillinen suojaamistarkoitusta koskeva säännös on tarpeeton.

12 §. Kiilaaminen ja kiinniajaminen

Muiden kulkuneuvon pysäyttämisessä käytettävien menetelmien tapaan myös kiilaaminen ja kiinniajaminen määriteltäisiin asetuksen 2 §:ssä. Asetuksen 12 §:ssä säädettaisiin erityisesti näiden menetelmien käyttöä koskevista rajoituksista ja niiden käytössä huomioitavista seikoista aiemman kulkuneuvon pysäyttämisestä annetun asetuksen 19–20 §:ää vastaavasti.

13 §. Piikkimatto

Pykälässä säädettäisiin piikkimaton käytöstä pääosin aiemman kulkuneuvon pysäyttämisestä annetun sisäasiainministeriön asetuksen 14 §:ää vastaavasti. Muun liikenteen pysäyttämisessä tai ohjaamisessa olisi erityisesti huomioitava vastaan tuleva liikenne. Asetuksen 8 §:n perustelujen mukaisesti säännöksessä ei enää mainittaisi erityisedellytyksiä piikkimaton käyttöön moottoripyörän pysäyttämiseksi. On selvää, että piikkimaton 2 §:n määritelmässä mainitun käyttötarkoituksen ja toisaalta moottoripyörän ja mopon ominaisuuksien vuoksi menetelmän käyttäminen moottoripyörän tai mopon pysäyttämisessä voi tulla kyseeseen vain poikkeuksellisissa olosuhteissa.

14 §. Menetelmät vesikulkuneuvon pysäyttämisessä

Pykälässä säädettäisiin vesiliikennelaisissa (463/1996) tarkoitetun vesikulkuneuvon pysäyttämisessä käytettävistä menetelmistä. Voimakeinot olisivat kulkuneuvon pysäyttämisestä annetun aiemman sisäasiainministeriön asetuksen 22 §:n 3 momentissa mainittuja vastaavia.

15 §. Raidekulkuneuvon ja ilma-aluksen pysäyttäminen

Pykälässä säädettäisiin raidekulkuneuvon pysäyttämisessä noudatettavasta menettelystä. Lisäksi pykälä sisältäisi ilma-aluksen pysäyttämistä koskevan, lähinnä informatiiviseksi katsottavan säännöksen. Pykälän 1 momentin mukaan raidekulkuneuvoa pysäytettäessä poliisin tulisi tarvittaessa ottaa yhteyttä kyseisen kulkuneuvon liikenteenohjauskeskukseen ja neuvotella erikseen käytettävissä olevista pysäytyskeinoista.

Raidekulkuneuvolla tarkoitettaisiin junaa, metrojunaa, raitiovaunua ja muuta vastaavaa raiteilla liikkumaan tarkoitettua kulkuneuvoa, vaunua tai laitetta. Siten esimerkiksi raitiovaunun tai metrojunan pysäyttämisen yhteydenotto liikenteenvalvontakeskukseen ei kaikissa tilanteissa välttämättä olisi tarpeellista.

Poliisilla ei ole toimivaltuutta määrätä ilma-alusta laskeutumaan. Pykälän 2 momentti sisältäisi informatiivisen viittaussäännöksen ilmailulakiin (1194/2009) sekä puolustusvoimien virka-avusta poliisille annettuun lakiin (781/1980). Oikeudesta puuttua ilma-aluksen kulkuun välitöntä puuttumista edellyttävissä tapauksissa sekä toimivaltaisista tahoista säädetään ilmailulain 172 §:ssä. Puolustusvoimien poliisille antamasta virka-avusta esimerkiksi rikoslain 34 a luvun 1 §:n 1 momentin 2–7 kohdassa tai 2 momentissa tarkoitetun rikoksen estämiseksi tai keskeyttämiseksi säädetään puolustusvoimien virka-avusta poliisille annetussa laissa.

16 §. Tarkemmat määräykset ja ohjeet

Pykälän mukaan Poliisihallitus antaisi tarvittaessa tarkempia asetuksen täytäntöönpanoa koskevia poliisihallinnon sisäisiä määräyksiä. Säännös olisi lähinnä informatiivinen siitä syystä, että asetuksen soveltamisalaan kuuluviin asioihin liittyvien määräysten ja ohjeiden antaminen kuuluu Poliisihallituksen tehtäviin jo poliisin hallinnosta annetun lain (110/1992) perusteella.

17 §. Voimaantulo

Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan xx.xx.2014.

Toimivalta: Poliisilaki (872/2011) 9 luvun 10 §:n 2 momentti